

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 338/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, IČO 47 254 874, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Richard Bauer, proti postupu Okresného súdu Košice I v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tk 2/2021 v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti vznesenej 3. januára 2022 a 7. januára 2022 a jeho opatreniam č. k. 5 Tk 2/2021 z 3. januára 2022 a č. k. 5 Tk 2/2021 z 11. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. marca 2022 a doplnenou 27. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tk 2/2021 v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti vznesenej 3. januára 2022 a 7. januára 2022 a jeho opatreniami č. k. 5 Tk 2/2021 z 3. januára 2022 (ďalej len „prvé opatrenie“) a č. k. 5 Tk 2/2021 z 11. januára 2022 (ďalej len „druhé opatrenie“). Sťažovateľ navrhuje zrušiť prvé opatrenie aj druhé opatrenie a prikázať okresnému súdu, aby rozhodol o jeho námietke zaujatosti vznesenej 3. januára 2022 a 7. januára 2022, a zároveň si uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Dňa 3. januára 2022 v čase o 08.10 h, a to pred uskutočnením hlavného pojednávania vo svojej trestnej veci, podal sťažovateľ prostredníctvom obhajcu námietku zaujatosti, ktorou žiadal, aby bol predseda senátu JUDr. Ľuboš Vereš vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 5 Tk 2/2021, o ktorej okresný súd nekonal, pretože prvým opatrením na hlavnom pojednávaní 3. januára 2022 uviedol, že dôvodom námietky zaujatosti je iba procesný postup okresného súdu. Sťažovateľ následne 7. januára 2022 doplnil svoju námietku zaujatosti, o ktorej okresný súd znova nekonal, pretože aj v druhom opatrení z 11. januára 2022 uviedol, že námietka zaujatosti bola založená na procesnom postupe okresného súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ uviedol, že dôvodom podania námietky zaujatosti bol postup predsedu senátu v súlade so zákonom č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ktorým ustanovil sťažovateľovi náhradného obhajcu v období, keď jeho pôvodný obhajca ochorel a bol hospitalizovaný s ochorením COVID-19.

4. Zo samotnej ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplývajú nasledujúce podrobnosti: Obhajcovi sťažovateľa bol 27. novembra 2021 diagnostikovaný COVID-19, a preto hneď nasledujúci deň túto okolnosť oznámil elektronicky okresnému súdu. Termín hlavného pojednávania v predmetnej trestnej veci nariadený na 29. november 2021 bol zrušený a bol nariadený nový termín na 13. december 2021. Zároveň bol sťažovateľovi opatrením č. k. 5 Tk 2/2021-689 z 29. novembra 2021 ustanovený náhradný obhajca [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Zdravotný stav obhajcu sťažovateľa sa 5. decembra 2021 zhoršil, a preto bolo hospitalizovaný v nemocnici. Po čiastočnom zlepšení zdravotného stavu 7. decembra 2021 obhajca sťažovateľa vo večerných hodinách z nemocnice adresoval okresnému súdu e-mail, v ktorom uviedol: „*Súčasne uvádzam, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] (sťažovateľ, pozn.) nesúhlasí s konaním hlavného pojednávania v mojej neprítomnosti, a ani v prítomnosti akéhokoľvek náhradného obhajcu a bude to považovať za hrubé porušenie práva na jeho obhajobu. Vzhľadom k tomu, že som na lôžku v nemocnici, žiadam byť vyrozumený e-mailom do 10.12.2021. Ak nebudem vyrozumený do 10.12.2021, budem mať za to, že mám šíriť covid a osobne sa dostaviť na súd v takomto stave.*“ S poukazom na už uvedené formulácie podal 8. decembra 2021 predseda senátu na obhajcu sťažovateľa sťažnosť adresovanú Slovenskej advokátskej komore. V odpovedi na obhajcov e-mail zo 7. decembra 2021 mu okresný súd 9. decembra 2021 elektronicky oznámil, že nasledujúci termín pojednávania je 13. decembra 2021. Dňa 10. decembra 2021 bol obhajca sťažovateľa prepustený z hospitalizácie do domácej liečby a následne 12. decembra 2021 o 21.59 h oznámil okresnému súdu, že vypovedal v predmetnej trestnej veci plnomocenstvo sťažovateľovi, a to z dôvodu, „*že predseda senátu odmietol akceptovať zásadné existenčné problémy na strane obhajoby objektívneho charakteru a neprejavil ani štipku tolerancie k právam obžalovaného a obhajcu v tomto smere.*“. Dňa 13. decembra 2021 sa uskutočnilo pojednávanie (na ktorom sa ako obhajca sťažovateľa zúčastnil [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pozn.), ktoré bolo odročené z dôvodu, aby si sťažovateľ mohol zvoliť nového obhajcu. V rovnaký deň okresný súd rozhodol o zrušení ustanovenia obhajcu sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a sťažovateľovi bol opatrením č. k. 5 Tk 2/2021-724

z 13. decembra 2021 ustanovený náhradný obhajca [REDAKOVANÉ]. Na nasledujúcom pojednávaní 3. januára 2022 (ktoré sa začalo 8.50 h, pozn.) sa zúčastnili ako obhajcovia sťažovateľa aj [REDAKOVANÉ], aj JUDr. Richard Bauer. Napriek tomu, že nastali pochybnosti, či JUDr. Bauer opätovne prevzal obhajobu sťažovateľa, predseda senátu v záujme ochrany sťažovateľových práv umožnil účasť na pojednávaní obom obhajcom sťažovateľa, pričom záverečnú reč predniesol JUDr. Bauer a [REDAKOVANÉ] sa k jeho záverečnej reči pripojil. Na tomto pojednávaní bol zároveň vynesovaný odsudzujúci rozsudok proti sťažovateľovi.

5. Sťažovateľ sa domnieva, že okolnosti uvedené v predošlom bode preukazujú nepriateľský a zaujatý vzťah predsedu senátu okresného súdu voči jeho obhajcovi JUDr. Bauerovi. Tvrdil, že predseda senátu postupoval proti pôvodnému obhajcovi sťažovateľa nepriateľsky a neodročil pojednávanie v predmetnej trestnej veci až do momentu, v ktorom by zdravotný stav tohto obhajcu umožňoval v jeho pokračovaní. Sťažovateľ zdôraznil, že hoci bol postup predsedu senátu v súlade so zákonom, mal hrubým spôsobom zasiahnuť do jeho práva na obhajobu a do jeho možnosti zvoliť si slobodne svojho obhajcu. Poukazoval pritom na situáciu, keď odročil pojednávanie z dôvodu karantény predvolanej znalkyne z odboru psychiatrie. Zároveň predstavil teóriu, že predseda senátu sa snažil zbaviť jeho obhajcu v konaní, aby mohol do konania dosadiť iného obhajcu. Poukázal pritom na to, že [REDAKOVANÉ] (druhý náhradný obhajca, pozn.) sídli v rovnakej budove ako [REDAKOVANÉ], ktorý sa podľa informácií sťažovateľa, resp. jeho obhajcu mal poznať s predsedom senátu JUDr. Verešom a aj dcéra JUDr. Vereša mala v určitom období pôsobiť u [REDAKOVANÉ] ako advokátska koncipientka, a preto postup okresného súdu, ktorým posúdil jeho námietky zaujatosti ako námietky proti procesnému postupu súdu a ďalej sa nimi nezaoberal, predstavuje porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu, základného práva na zákonného sudcu a práva na spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu, ktorý posúdil námietky zaujatosti sťažovateľa ako týkajúce sa procesného postupu súdu, a preto na nich nereagoval.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Z argumentácie, ktorú sťažovateľ predstrel vo svojej ústavnej sťažnosti, vyplýva, že konajúceho sudcu okresného súdu považoval za zaujatého proti svojmu obhajcovi z dôvodu, že tento sudca v jeho trestnom konaní nepostupoval podľa pokynov jeho obhajcu, ale podľa zákona. Ďalej za prejav zaujatosti považoval aj to, že v reakcii na neprofesionálny a arogantný slovník predmetného obhajcu podal sudca na neho podnet Slovenskej advokátskej komore. A napokon okolnosť, keď sa sudca okresného súdu v súlade s príslušným právnym predpisom nezaoberal

obsahom jeho námietky zaujatosti z dôvodu, že sa týkala iba procesného postupu súdu, považoval za porušenie ním označených článkov ústavy, listiny a dohovoru.

9. Ústavný súd konštatuje, že sudca okresného súdu JUDr. Vereš pri ustanovení náhradného obhajcu sťažovateľovi z dôvodu práceneschopnosti jeho pôvodného obhajcu postupoval logicky a relevantným spôsobom využil možnosť podľa § 42 ods. 1 a 2 Trestného poriadku (Ak je dôvodná obava, že by mohlo byť zmarené hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie pre neprítomnosť zvoleného obhajcu alebo ustanoveného obhajcu, na ktorého prítomnosti obvinený trval, môže byť obvinenému popri zvolenom obhajcovi alebo ustanovennom obhajcovi ustanovený náhradný obhajca. Náhradný obhajca má rovnaké práva a povinnosti ako zvolený obhajca alebo ustanovený obhajca; na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí ich však môže vykonávať iba v prípade neúčasti zvoleného obhajcu alebo ustanoveného obhajcu.).

10. Ústavný súd ale v prvom rade skúmal, či sú naplnené podmienky na uplatnenie jeho právomoci, t. j. právomoci preskúmať ústavnú opodstatnenosť námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému postupu okresného súdu. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa totiž ústavný súd vychádza z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

11. Ústavný súd z tohto dôvodu zdôraznil, že postup sudcu okresného súdu, ktorý bol pre sťažovateľa dôvodom na podanie ústavnej sťažnosti má sťažovateľ možnosť namietať najprv v odvolaní proti neprávoplatnému odsudzujúcemu rozsudku a prípadne za splnenia zákonných podmienok aj v dovolaní. Odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci je súdom s plnou jurisdikciou, v ktorého právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností posudzovaného prípadu vrátane oprávnenia preskúmať potenciálnu zaujatosť zákonného sudcu, resp. spôsob, akým vybavil námietku zaujatosti sťažovateľa.

12. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí. V danej veci preto ani nepovažuje za potrebné obsirnejšie sa zaoberať argumentáciou sťažovateľa, pretože aj v prípade opodstatnenosti jeho tvrdení existujú možnosti nápravy v ďalšom priebehu trestného konania, na čo stabilne poukazuje vo svojej ustálenej judikatúre, podľa ktorej trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy

(IV. ÚS 166/2010, II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Z toho dôvodu námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia ním označených práv napadnutým postupom okresného súdu treba v kontexte uvedeného považovať za predčasné.

13. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu